

Στις **17 Απριλίου 2013** επισκεφθήκαμε το Αρχαιολογικό Μουσείο Μεγάρων. Η αρχαιολόγος κα Τσάλκου (την οποία θερμά ευχαριστούμε) μας παρουσίασε τα πολύ εντυπωσιακά ευρήματα της περιοχής μας δίνοντάς μας αναλυτικές περιγραφές για τον τόπο που βρέθηκαν, τη χρησιμότητά τους στην καθημερινή ζωή των αρχαίων Μεγαριτών, τον τρόπο και το χρόνο κατασκευής τους καθώς και για τα συμπεράσματα που βγάζουν από αυτά οι αρχαιολόγοι σχετικά με την ανάπτυξη, την κοινωνία, την οικονομία, το εμπόριο, την πολιτική κατάσταση κλπ. των αρχαίων Μεγάρων.

Στη συνέχεια επισκεφθήκαμε το εντυπωσιακό αρχιτεκτονικό δημιούργημα της «Κρήνης του Θεαγένους». Πρώτα εργαστήκαμε κατά ομάδες σε σχετικό φύλλο εργασίας και κατόπιν συζητήσαμε σαν ολομέλεια τις πληροφορίες που βρήκαμε σχετικά μ το χρόνο και τον τρόπο κατασκευής της και τη χρησιμότητά της στην αρχαία κοινωνία της πόλης μας.

Και οι δυο επισκέψεις μας εντυπωσίασαν πολύ και θαυμάσαμε τον πολιτισμό και την κοινωνία των προγόνων μας των αρχαίων Μεγαριτών. Παρακάτω παραθέτουμε μερικά στοιχεία για το Αρχαιολογικό Μουσείο και την Κρήνη του θεαγένους.

**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΓΑΡΩΝ**

Στεγάζεται στο νεοκλασικό κτήριο του Παλαιού Δημαρχείου, το οποίο χτίστηκε το 1873, στην οδό Δημάρχου Γ. Μενιδιάτη 22 και παραχωρήθηκε από τον Δήμο Μεγαρέων στο Υπουργείο Πολιτισμού για τον σκοπό αυτό. Στους δύο ορόφους του κτηρίου εκτίθενται μερικά από τα ευρήματα των ανασκαφών που διενεργεί στα Μέγαρα και την ευρύτερη περιοχή της Μεγαρίδος, η Γ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αθηνών, από την γλυπτική, την αρχιτεκτονική, την κεραμική της αρχαίας πόλης.

**ΙΣΟΓΕΙΟ.** Στο ισόγειο του κτηρίου παρουσιάζονται μαρμάρινα ευρήματα.

**ΑΙΘΟΥΣΑ Α' :** Εκτίθενται μνημειακά γλυπτά και αναθηματικά ανάγλυφα, πλαισιωμένα από πληροφορίες που προέρχονται από την ανασκαφική έρευνα και τις φιλολογικές πηγές για τη μνημειακή γλυπτική και τα ανάγλυφα των Μεγάρων από την αρχαϊκή έως και τη ρωμαϊκή εποχή. Επίσης, παρουσιάζονται σε σχεδιαστική αναπαράσταση η Νίκη των Μεγάρων, αντίγραφο από γκραβούρα του 1847.

**ΑΙΘΟΥΣΑ Β' :** Εκτίθενται επιγραφές που περιέχουν πληροφορίες για τη δημόσια ζωή της κλασικής κυρίως εποχής και επιτύμβιες στήλες της κλασικής, ελληνιστικής και ρωμαϊκής εποχής. Πλαισιώνονται από σχετικά κείμενα και φωτογραφίες.

**ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ:** Στον πρώτο όροφο παρουσιάζονται ευρήματα από τα νεκροταφεία της πόλης και αντικείμενα της καθημερινής ζωής.

**ΑΙΘΟΥΣΑ Γ':** Εκτίθενται αντικείμενα επιλεγμένα από ταφικά σύνολα που χρονολογούνται από τον 8<sup>ο</sup> έως τον 1<sup>ο</sup> π.Χ. αι. Πλαισιώνονται από εποπτικό υλικό, φωτογραφίες, σχέδια και κείμενα, σχετικά με τη θέση των αρχαίων νεκροταφείων στην τοπογραφία της σύγχρονης και της αρχαίας πόλης. Και ταφικά έθιμα.

**ΑΙΘΟΥΣΑ Δ':** Εκτίθενται αντικείμενα που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή στην αρχαιότητα, κυρίως πήλινα και χάλκινα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο αποιέτης αρχαϊκού ιερού στη θέση Μπούρι στο Αλεποχώρι, από τα εκατοντάδες ευρήματα του οποίου παρουσιάζονται αντιπροσωπευτικά δείγματα της λατρείας και του τοπικού κεραμικού εργαστηρίου. Μια ευσύνοπτη παρουσίαση της ανασκαφής γίνεται με τη βοήθεια εποπτικού υλικού.

**ΑΥΛΕΙΟΣ ΧΩΡΟΣ:** Παρουσιάζονται επιγραφές, βάθρα αγαλμάτων και αρχιτεκτονικά μέλη διαφόρων περιόδων.

(Πηγή: <http://odysseus.culture.gr> Κα Παναγιώτα Αυγερινού, αρχαιολόγος)

## Η ΚΡΗΝΗ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΟΥΣ

Στο κέντρο της αρχαίας πόλης των Μεγάρων υπήρχε η αγορά, η οποία έχει ανακαλυφθεί εκεί που σήμερα είναι η πλατεία Ηρώων. Αν προχωρήσουμε βόρεια, προς τη σημερινή συνοικία «Πλακάκια», στο σύνορο ανάμεσα στους δυο λόφους «Αλκάθους» και «Καρία», θα δούμε να σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση η περίφημη «**ΚΡΗΝΗ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΟΥΣ**», ένα από τα πιο επιβλητικά αρχιτεκτονικά δημιουργήματα του 5

ου

π.Χ. αι.. «Θέας άξια», όπως γράφει ο Πausανίας, για το μέγεθος, το διάκοσμο και το πλήθος των κίωνων της. Το νερό που έτρεχε στην κρήνη λεγόταν των «Σιθνιδών Νυμφών» και οι Σιθνίδες Νύμφες ήταν ντόπιες.

Αν και το σημαντικό αυτό έργο αποδίδεται στον τύραννο **Θεαγένη** [(660 ? 600 π.Χ.) Κυβέρνησε το κράτος των Μεγάρων για τριάντα χρόνια από το 630 π.Χ. Προστάτευε τους φτωχούς από τις υπερβολές των πλουσίων και των ισχυρών], η χρονολόγησή της είναι νεότερη κατά **100** χρόνια. Πιθανόν στην ίδια θέση να είχε φτιάξει ο Θεαγένης κάποια άλλη μικρότερη κρήνη και αργότερα έγινε αυτή που υπάρχει μέχρι και σήμερα.

Η πρώτη ανασκαφή για την αποκάλυψή της κρήνης έγινε το **1898** και έφερε στο φως τα κυριότερα μέρη της ενώ το

**1957**

έγινε μια συστηματικότερη ανασκαφή αποκαλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος της.

Ήταν χτισμένη σε σημείο όπου όλοι οι κάτοικοι είχαν εύκολη πρόσβαση. Τροφοδοτούσε την πόλη με άφθονο και καθαρό νερό για 10 αιώνες, από τον **5<sup>ο</sup> π.Χ. αι.** έως τον **5<sup>ο</sup> μ.Χ. αι.**, το οποίο έφθανε στη δεξαμενή με πήλινους αγωγούς από τα βόρεια των Μεγάρων και από τα Γεράνεια όρη.

Έχει μήκος **21μ.** και πλάτος **13,69μ.** Από πάνω υπήρχε επίπεδη στέγη την οποία στήριζαν 35 οκτάπλευροι λίθινοι κίονες με ύψος **5,20μ.** και διάμετρο

**0,5μ**

. ο καθένας. Τα κιονόκρανα είναι δωρικού ρυθμού, απόλυτα ταιριασμένα με τη μεγαλοπρέπεια της κρήνης. Κατά μήκος της δεξαμενής υπάρχει θωράκιο (λεπτός τοίχος) ύψους

**1,40μ.**

που τη χωρίζει σε δυο μέρη. Κάθε μέρος τροφοδοτείται με νερό από ξεχωριστό αγωγό. Έτσι μπορούσαν οι Μεγαρίτες να αδειάζουν το ένα μέρος για επισκευή και συντήρηση, ενώ ταυτόχρονα να έχουν νερό από το άλλο. Στο νότιο τμήμα της, όπου ήταν η πρόσοψή της, υπήρχε το «προστώον» με

**5**

κίονες και η στενόμακρη λεκάνη από την οποία οι Μεγαρίτισσες αντλούσαν το νερό με τις υδρίες τους. Όταν η στάθμη του νερού έπεφτε, χρησιμοποιούσαν σκοινιά για να αντλήσουν το νερό. Το πλάτος της λεκάνης είναι

**1,21μ.**

ενώ μεταξύ αυτής και της δεξαμενής υπάρχει χτιστό θωράκιο ύψους

**1,23μ.**

Μπροστά από τη λεκάνη υψώνονταν

**11**

τετράγωνοι στύλοι από πωρόλιθο, που σήμερα δε σώζονται. Ο βόρειος, ο ανατολικός και ο δυτικός τοίχος της ορθογώνια δεξαμενής είναι χτισμένοι επιμελημένα με λίθους τοποθετημένους ισοδομικά και είχαν μοναδική στεγανότητα. Το πάτωμα και οι πλαϊνοί τοίχοι είχαν επίσης απόλυτη στεγανότητα, γιατί είχαν επίστρωση από ειδικό υλικό, που οι Μεγαρίτες είχαν φέρει από την Κασπία θάλασσα ή τη Βαβυλώνα.

Αναρτήθηκε από τον/την Δρομπόνης Σωτήριος

Πέμπτη, 18 Απρίλιος 2013 11:48 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 18 Απρίλιος 2013 18:49

---

Σήμερα η κρήνη του Θεαγένους είναι μια από τις καλύτερα διατηρημένες αρχαίες κρήνες που σώζονται σε ολόκληρη την Ελλάδα και προκαλεί το θαυμασμό όσων την επισκέπτονται.

**3<sup>ο</sup> Δημοτικό Σχολείο Μεγάρων**

**Τάξη Ε' 1**

**Ημ/νία: 17 Απριλίου 2013**

**Φύλλο Εργασίας**

*Σχεδιάστε παρακάτω ένα σκίτσο με το αρχιτεκτονικό σχέδιο της Κρήνης του Θεαγένους.*

.....

*Ποιος έχτισε την Κρήνη; Απ.: ?????*

*Σημειώστε μερικά στοιχεία για αυτόν: ?????*

*Ποια ήταν η χρησιμότητα της Κρήνης; Απ.: ?????*

*Πότε χτίστηκε; Απ.: ??????*

*Μήκος: Απ.: ??????*

*Πλάτος: απ.: ?????*

*Πόσους αιώνες λειτούργησε; Απ.: ?????*

*Πώς στηριζόταν η επίπεδη στέγη της; Απ.: ?????*

*Πόσοι είναι και τι σχήμα έχουν οι κίονες που είναι μέσα στη δεξαμενή; Απ.:????*

*Από τι υλικό είναι κατασκευασμένοι και πώς συνδέονταν μεταξύ τους; Απ.: ??????*

*Στη μέση της δεξαμενής υπάρχει ένας τοίχος. Ποια πιστεύετε ότι ήταν η χρησιμότητά του;  
Απ.: .....*

*Με ποιο τρόπο οι αρχαίοι Μεγαρίτες τροφοδοτούσαν την κρήνη με νερό; Απ.: ????*

*Βρείτε και σημειώστε στο σκίτσο σας τα σημεία που οι αγωγοί γέμιζαν την Κρήνη με νερό.*